

O B E C

Zoznam voličov a voliči pozbavení spôsobilosti na právne úkony

Zoznam voličov pre jednotlivé volebné okrsky vyhotoví obec zo stáleho zoznamu voličov, v ktorom sú zapísaní všetci voliči, ktorí majú trvalý pobyt v obci. Obec priebežne zisťuje skutočnosti, ktoré sú dôvodom na zmeny v stálom zozname voličov a tento aktualizuje na základe vlastných evidencií, oznámení orgánov verejnej moci a výsledkov námietkového konania. **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky usmerňuje obce pri zostavovaní zoznamov voličov.**

V dôsledku nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. PL. ÚS 2/2016 z 22. marca 2017, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky **rozhodol o nesúlade prekážky práva voliť z dôvodu pozbavenia spôsobilosti na právne úkony s Ústavou Slovenskej republiky, obec pred vyhotovením zoznamu voličov prečiarknutím odstráni v stálom zozname voličov poznámku o prekážke práva voliť z dôvodu pozbavenia spôsobilosti na právne úkony u voličov, ktorí ju majú v stálom zozname voličov vyznačenú.**

V zozname voličov, ktorý obec vyhotovila na základe aktualizovaného stáleho zoznamu voličov, a ktorý odovzdá okrskovej volebnej komisii uvedie obec všetkých voličov bez poznámky o prekážke práva voliť z dôvodu pozbavenia spôsobilosti na právne úkony.

Hlasovanie voličov prihlásených na trvalý pobyt na obci (meste, mestskej časti)

Voličov, ktorí majú trvalý pobyt evidovaný na obci dopíše obec do zoznamu voličov volebného okrsku, v územnom obvode ktorého sa nachádza obecný úrad. Informáciu o čísle volebného okrsku a adrese volebnej miestnosti, kde môžu takíto voliči voliť mala obec zverejniť do 10. októbra 2017 uverejnením oznámenia o čase a mieste konania volieb na úradnej tabuli obce.

V záujme zabránenia dvojitému hlasovaniu týchto voličov vo volebnom okrsku, v ktorom sú zapísaní v zozname voličov a vo volebnom okrsku podľa pôvodnej adresy ich trvalého pobytu uvedenej v občianskom preukaze, **vyhotoví obec ich zoznam. Zoznam**, v ktorom bude uvedené meno, priezvisko, rodné číslo, ak ide o cudzinca dátum narodenia, pokiaľ rodné číslo nemá pridelené, štátna príslušnosť a adresa obce ako adresa trvalého pobytu voliča, **odovzdá obec každej okrskovej volebnej komisii utvorenej v rámci obce.**

Ak sa volič uvedený v predmetnom zozname v deň konania volieb dostaví do volebnej miestnosti podľa pôvodnej adresy trvalého pobytu uvedenej v občianskom preukaze, okrsková volebná komisia mu hlasovanie neumožní, zároveň ho však informuje o čísle volebného okrsku a adrese volebnej miestnosti, v ktorej môže uplatniť svoje právo voliť.

OKRSKOVÁ VOLEBNÁ KOMISIA

Spät'vzatie kandidátnej listiny, vzdanie sa a odvolanie kandidatúry

Spät'vzatie kandidátnej listiny politickou stranou alebo koalíciou, vzdanie sa alebo odvolanie kandidatúry musí byť doručené predsedovi volebnej komisie samosprávneho kraja, ktorý zabezpečí ich zverejnenie vo volebných miestnostiach.

Informáciu o kandidátoch, ktorí sa kandidatúry vzdali alebo boli odvolaní politickou stranou alebo koalíciou a údaje o kandidátoch politickej strany alebo koalície, ktorá vzala kandidátnu listinu spät' **okrsková volebná komisia v deň konania volieb 4. novembra 2017 u miestni napr. pred vchod do volebnej miestnosti, najlepšie však vo volebnej miestnosti za zástenu** tak, aby bola voličom viditeľne prístupná a aby sa s ňou mohli oboznámiť ešte pred vykonaním volebného aktu.

Je vhodné, aby okrsková volebná komisia informáciu priebežne kontrolovala a v prípade odcudzenia, poškodenia alebo zásahu voličov do jej obsahu túto nahradila alebo vymenila za novú.

Údaje o kandidátoch, ktorí sa kandidatúry vzdali alebo boli odvolaní politickou stranou alebo koalíciou a údaje o kandidátoch politickej strany alebo koalície, ktorá vzala kandidátnu listinu spät' **zostávajú na hlasovacom lístku**, ale pri pridelovaní mandátov sa na nich neprihliada. **Okrsková volebná komisia nesmie hlasovacie lístky pred ich odovzdaním voličom upravovať, napr. prečiarknutím mena kandidáta, dopísaním poznámky o jeho vzdaní sa alebo odvolaní, o spät'vzatí kandidátnej listiny politickou stranou alebo koalíciou, alebo na túto skutočnosť na hlasovacom lístku voličov upozorňovať iným spôsobom.**

Vystavenie hlasovacích lístkov s označením „VZOR“

Vo volebnej miestnosti alebo pred vchodom do volebnej miestnosti musia byť vystavené **hlasovacie lístky s označením "vzor" a informácia pre voliča o spôsobe hlasovania.**

Hlasovacie lístky s označením „vzor“ a informácia o spôsobe hlasovania musia byť vystavené tak, aby boli voličom viditeľne prístupné; spôsob realizácie by mal zodpovedať miestnym podmienkam.

Hlasovacie lístky majú byť označené len slovom „vzor“, bez žiadnych ďalších úprav. Vystavené hlasovacie lístky sa **neprečiarkujú, ani sa na nich vzorovo neuvádza spôsob úpravy hlasovacieho lístka zakrúžkovaním poradového čísla niektorého z kandidátov.**

Odporúčame, aby okrskové volebné komisie vystavené hlasovacie lístky priebežne kontrolovali a v prípade ich odcudzenia, poškodenia alebo zásahu voličov do ich obsahu tieto vymenili za nové.

Preukazovanie totožnosti voličom - občanom Slovenskej republiky

Volič - občan Slovenskej republiky vo voľbách do orgánov samosprávnych krajov **preukazuje svoju totožnosť**

- **platným občianskym preukazom** (§ 24 ods. 2 v spojení s § 150 volebného zákona),
- **žiadosťou o vydanie občianskeho preukazu alebo potvrdením o občianskom preukaze** vydaným príslušným orgánom Policajného zboru podľa § 13 zákona č. 224/2006 Z. z. o občianskych preukazoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o občianskych preukazoch“).

Ak sa v deň konania volieb dostaví do volebnej miestnosti príslušnej podľa miesta trvalého pobytu občan Slovenskej republiky **s občianskym preukazom, ktorého doba platnosti uplynula** (§ 10 ods. 1 písm. d/ zákona o občianskych preukazoch), **okrsková volebná komisia môže takýto občiansky preukaz uznať za relevantný doklad** na preukázanie totožnosti **len** v prípade voliča, ktorý je zapísaný v zozname voličov, a ktorého totožnosť nezbudzuje u členov okrskovej volebnej komisie pochybnosti.

Ak sa v deň konania volieb dostaví do volebnej miestnosti príslušnej podľa miesta trvalého pobytu **s občianskym preukazom, ktorého doba platnosti uplynula**, občan Slovenskej republiky, ktorý **nie je zapísaný v zozname voličov**, okrsková volebná komisia mu hlasovanie neumožní a do zoznamu voličov ho **nedopíše**.

Zoznam voličov a ochrana osobných údajov voličov

Každý, kto je oprávnený oboznamovať sa s údajmi v zozname voličov, je povinný zachovávať o nich mlčanlivosť (§ 11 ods. 4 volebného zákona).

V súvislosti s povinnosťou voliča vlastnoručne podpísať prevzatie hlasovacích lístkov a obálky v zozname voličov **je potrebné, aby členovia okrskových volebných komisií zabránili sprístupneniu osobných údajov (najmä rodného čísla) iných voličov, ktorí sa nachádzajú na rovnakej strane zoznamu voličov.**

Ochranu osobných údajov iných voličov, ktorí sa nachádzajú na rovnakej strane zoznamu voličov je možné pri podpise voliča dosiahnuť napr. ich **prekrytím čistým listom papiera tak, aby voličovi boli pri podpise prístupné len jeho osobné údaje.**

Odmietnutie podpísania prevzatia hlasovacích lístkov a obálky voličom v zozname voličov

Odmietnutie podpísania prevzatia hlasovacích lístkov a obálky voličom v zozname voličov nie je dôvodom na to, aby okrsková volebná komisia hlasovanie voličovi odoprela; predseda okrskovej volebnej komisie túto skutočnosť **poznačená v zozname voličov v časti „Poznámka“** a volič následne vstúpi do osobitného priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov (t. j. za zástenu), kde upraví hlasovacie lístky zákonom ustanoveným spôsobom.

Odloženie nepoužitých a nesprávne upravených hlasovacích lístkov

Volič je povinný odložiť nepoužité hlasovacie lístky alebo nesprávne upravené hlasovacie lístky do zapečatenej schránky na odloženie nepoužitých alebo nesprávne upravených hlasovacích lístkov (§ 24 ods. 10 volebného zákona). Za nesprávne upravené hlasovacie lístky vydá okrsková volebná komisia voličovi na jeho požiadanie iné hlasovacie lístky.

Podľa uznesenia Štátnej komisie pre voľby a kontrolu financovania politických strán (ďalej len „štátna komisia“) č. 11/4/7 zo 16. 2. 2016,

„Okrsková volebná komisia nie je oprávnená preverovať počet nepoužitých hlasovacích lístkov, ktoré volič pred opustením volebnej miestnosti vkladá do schránky na odloženie nepoužitých alebo nesprávne upravených hlasovacích lístkov.“

Hlasovanie mimo volebnej miestnosti do prenosnej volebnej schránky

Mimo volebnej miestnosti do prenosnej volebnej schránky môže hlasovať len volič, ktorý o to **preukázateľne požiadal** (osobne, telefonicky, elektronickou poštou alebo prostredníctvom inej osoby) obec a v deň konania volieb príslušnú okrskovú volebnú komisiu. Obec a v deň konania volieb okrsková volebná komisia **zapiše voliča na základe jeho žiadosti do zoznamu voličov, ktorí požiadali o hlasovanie mimo volebnej miestnosti** a vyšle k nemu dvoch svojich členov s hlasovacími lístkami, obálkou a so zoznamom voličov, ktorí požiadali o hlasovanie mimo volebnej miestnosti. **Vyslaní členovia okrskovej volebnej komisie zabezpečia, aby bola zachovaná tajnosť hlasovania a aby volič podpísal prevzatie hlasovacích lístkov a obálky; ak tak volič nemôže urobiť alebo ak prevzatie hlasovacích lístkov a obálky odmietne podpísať, člen okrskovej volebnej komisie poznamená túto skutočnosť v zozname voličov, ktorí požiadali o hlasovanie mimo volebnej miestnosti.** Vyslaní členovia okrskovej volebnej komisie **vykonajú pri podpise voliča opatrenia na ochranu osobných údajov ostatných voličov zapísaných v zozname voličov, ktorí požiadali o hlasovanie mimo volebnej miestnosti ich prekrytím čistým listom papiera tak, aby voličovi boli prístupné len jeho osobné údaje.**

Upozorňujeme, že členovia okrskovej volebnej komisie vyslaní s prenosnou volebnou schránkou, hlasovacími lístkami, obálkou a zoznamom voličov, ktorí požiadali o hlasovanie mimo volebnej miestnosti sú oprávnení umožniť hlasovať do prenosnej volebnej schránky len tomu voličovi, ktorý požiadal o hlasovanie mimo volebnej miestnosti a je zapísaný v zozname voličov, ktorí požiadali o hlasovanie mimo volebnej miestnosti. Ak členov okrskovej volebnej komisie **na mieste požiada o hlasovanie mimo volebnej miestnosti iný volič** (zapísaný v zozname voličov tohto volebného okrsku), členovia okrskovej volebnej komisie ho zapišu do zoznamu voličov, ktorí požiadali o hlasovanie mimo volebnej miestnosti. Okrsková volebná komisia následne zabezpečí opätovné vyslanie dvoch svojich členov s prenosnou volebnou schránkou, hlasovacími lístkami, obálkou a zoznamom voličov, ktorí požiadali o hlasovanie mimo volebnej miestnosti k takémuto voličovi.

Po návrate členov okrskovej volebnej komisie vyslaných s prenosnou volebnou schránkou do volebnej miestnosti, okrsková volebná komisia **ihneď zakrúžkuje** poradové číslo voliča v zozname voličov a pripojí k nemu zoznam tých voličov, ktorí hlasovali do prenosnej volebnej schránky.

Volič môže hlasovať len v územnom obvode volebného okrsku, pre ktorý bola okrsková volebná komisia zriadená.

Nestrannosť členov okrskovej volebnej komisie

Členovia okrskovej volebnej komisie sú povinní svedomite a nestranne vykonávať svoju funkciu a pri jej výkone sa riadiť Ústavou Slovenskej republiky a zákonmi (§ 18 ods. 3 volebného zákona).

Podľa uznesenia štátnej komisie č. 10/4/4 zo 4. 2. 2016:

„Člen volebnej komisie je povinný zachovávať pri výkone funkcie nestrannosť a nepôsobiť v prospech alebo neprospech kandidujúcich subjektov. Tomu má prispôbiť aj svoje oblečenie a konanie.“

Štátna komisia v uznesení **zdôrazňuje**, že je neprípustné, aby členovia okrskovej volebnej komisie svojím správaním alebo svojím odevom propagovali kandidujúce politické strany, koalície a kandidátov a pôsobili tak vo volebnej miestnosti na voličov v prospech alebo neprospech týchto politických strán, koalícií a kandidátov.

V prípade narušenia poriadku vo volebnej miestnosti je predseda okrskovej volebnej komisie, v jeho neprítomnosti podpredseda komisie, povinný vyzvať člena okrskovej volebnej komisie, aby sa zdržal svojho konania. V prípade opakovaného narušenia poriadku vo volebnej miestnosti alebo neuposlušnutia výzvy, predseda okrskovej volebnej komisie, v jeho neprítomnosti podpredseda komisie, požiada o pomoc orgány polície a informuje o tom prostredníctvom obvodnej volebnej komisie štátnu komisiu.

Prítomnosť vo volebnej miestnosti

Vo volebnej miestnosti majú právo byť prítomní, okrem členov okrskovej volebnej komisie, jej zapisovateľa, členov a zapisovateľov volebných komisií vyšších stupňov, členov ich odborných sumarizačných útvarov a voličov, pozorovatelia vyslaní medzinárodnými organizáciami.

Právo byť prítomný v priebehu volieb a sčítavania hlasov vo volebnej miestnosti má aj zástupca nezávislého kandidáta. Obec je povinná vo volebnej miestnosti vyčleniť pre zástupcov nezávislých kandidátov a pozorovateľov vyslaných medzinárodnými organizáciami, ktorí prejavili záujem o sledovanie priebehu hlasovania a sčítania hlasov osobitný priestor (§ 27 ods. 2 prvá a druhá veta volebného zákona).

Zástupca nezávislého kandidáta, ktorý prejavil záujem byť prítomný v priebehu hlasovania alebo sčítavania hlasov vo volebnej miestnosti oznámi to predsedovi okrskovej volebnej komisie, pričom nie je povinný sa preukázať osobitným písomným poverením.

Zástupca nezávislého kandidáta a pozorovatelia vyslaní medzinárodnými organizáciami, nebudú viditeľne označení; môžu sledovať priebeh hlasovania, a sčítania hlasov, nemôžu však zasahovať do priebehu hlasovania ani do sčítania hlasov.

Zástupcu nezávislého kandidáta a pozorovateľov vyslaných medzinárodnými organizáciami **nemožno z volebnej miestnosti vylúčiť z dôvodu nedostatočnej kapacity volebnej miestnosti.** Tieto osoby možno z volebnej miestnosti vylúčiť, len ak by bol ohrozený priebeh hlasovania a sčítavania hlasov.

Doručenie Oznámenia o podozrení zo spáchania priestupku

Okrsková volebná komisia, ktorá vyhotovila Oznámenie o podozrení zo spáchania priestupku, doručí ho spolu so Zapisnicou o priebehu a výsledku hlasovania vo volebnom okrsku do sídla obvodnej volebnej komisie. Predseda okrskovej volebnej komisie, jej podpredseda alebo poverený člen okrskovej volebnej komisie, bezodkladne po príchode do sídla obvodnej volebnej komisie odovzdá Oznámenie o podozrení zo spáchania priestupku zapisovateľovi obvodnej volebnej komisie.